Podpisnik: Tanja Bolte
Izdajatelj: Republika Slovenija
Serijska številka:eb 21 aa 17 00 00 00 00 56 7c fa
Datum in čas podpisa: 12:37, 12.08.2019
Ref. št. dokumenta: 35405-131/2019/4

Ref. št. dokumenta: 35405-131/2019/4

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
DIREKTORAT ZA OKOLJE

Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana

T: 01 478 70 00
F: 01 478 74 25
E: gp.mop@gov.si
www.mop.gov.si

OBČINA JESENICE
Cesta železarjev 6
4270 JESENICE
SLOVENIJA

Številka: 35405-131/2019/4
Datum: 12.8.2019

Zadeva: Problematika lahke frakcije

Pozdravljeni,

na Ministrstvo za okolje in prostor smo prejeli dopis župana Občine Jesenice in elektronsko sporočilo podžupana Občine Jesenice z vprašanji povezanimi s težavami pri obratovanju Centra za ravnanje z odpadki Mala Mežakla, zlasti s kopičenjem lahke frakcije v centru in okolici ter sklepi 1. izredne seje Občinskega sveta Občine Jesenice.

Ministrstvo odgovarja:

V zvezi s 3. in 4. sklepom izredne seje ministrstvo ne more komentirati problematike, ki jo rešuje koncesijska pogodba sklenjena med Občino Jesenice in koncesionarjem.
Opozarja pa, da lahko izvajalec obdelave obdeluje odpadke le, če ima okoljevarstveno dovoljenje za predelavo ali odstranjevanje odpadkov v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja. Sestavni del takega dovoljenja je tudi seznam parcel, na katerih poteka ravnanje z odpadki. Obratovanje naprave v nasprotju z okoljevarstvenim dovoljenjem pomeni kršitev določil Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg in 84/18 – ZIURKOE).
Morebitne kršitve nadzoruje in sankcionira Inšpektorat RS za okolje in prostor.

V zvezi s 5. sklepom:
Enotna cena je za prevzem gorljive frakcije po predelavi komunalnih odpadkov v termično obdelavo določena za delovanje Toplarne Celje, ki je izvajalec obvezne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov na območju občin Savinjske regije (za 221.000 prebivalcev občin Savinjske regije, ki so sofinancirale izgradnjo Regijskega centra za ravnanje z odpadki Celje).

Za primere , kjer infrastruktura za termično obdelavo še ni zgrajena je v 7. členu Uredbe o načinu opravljanja obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov (Uradni list RS, št. 123/04, 106/05 in 6/16) določeno, da imetnikom dovoljenj za zbiranje ali predelavo določenih vrst odpadkov, za katere posebni predpisi s področja ravnanja z odpadki določajo njihovo odstranjevanje ali odstranjevanje ostankov njihove predelave s sežiganjem (predelava preostanka mešanih komunalnih odpadkov) ni treba oddajati izvajalcu gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov kadar jih namerava odstraniti na tujem in ima za iznos ali izvoz odpadkov dovoljenje v skladu s predpisi, ki urejajo iznos in izvoz odpadkov.

V začetku delovanja edinega objekta v katerem se izvaja gospodarska javna služba (GJS) sežiga komunalnih odpadkov (Toplarna Celje), je bila cena obdelave višja kot v industrijskih objektih (npr Cementarna Anhovo) ali objektih za termično obdelavo odpadkov v tujini. Zaradi zapiranja tujih trgov so donedavna sprejemljive cene toplotne obdelave poskočile.

Na cene tako obdelanih odpadkov država nima vpliva in zato ne more določati enotne cene.

Priporočljiv je skupni nastop izvajalcev obdelave pri iskanju ponudnika za termično obdelavo odpadkov.

V kolikor bi bila enotna cena storitve določena nižje od tržne cene (tj. cene po kateri storitve opravljajo industrijski objekti ali objektih za termično obdelavo odpadkov v tujini), se ta razlika šteje kot državna pomoč. Tak postopek je treba izvajati skladno s pravili o dodeljevanju državnih pomoči.
Morebitna odločitev v tej smeri bi zahtevala preverjanje izpolnjevanja pogoja, da so v nacionalni pravni podlagi izpolnjeni vsi pogoji iz Sklepa Komisije z dne 20. decembra 2011 o uporabi člena 106(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljenega nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL EU, 11.1.2012, L 7, str. 3).

Ministrstvo preučuje možnosti povečanja obsega termične obdelave odpadkov v primernih objektih (študija 2016) v Sloveniji, a pripomniti je treba da morebitne rešitve niso kratkoročne.

Tudi objava javnega naročila za izbiro ponudnika, ki bi v (obstoječem) objektu za termično obdelavo odpadkov izvajal termično obdelavo gorljivih ostankov predelave odpadkov, ki nastajajo zaradi izvajanja obveznih gospodarskih javnih služb ravnanja z odpadki ne prinaša ekstremno hitre rešitve. Glede na zahtevnost postopka (mednarodni razpis, pomanjkljivi podatki o kvaliteti skladiščenih gorljivih ostankov predelave komunalnih odpadkov in ne nazadnje dejstva, da so izvajalci javnih služb uporabnikom v ceni ravnanja z odpadki termično obdelavo že obračunali) bi do morebitne sklenitve pogodb pretekel daljši čas, je pa rešitev hitrejša od novogradnje.

V zvezi s 7. sklepom ministrstvo opozarja, da so uporabniki izvajalcu javne službe že plačali obdelavo in odstranjevanje odpadkov, ki se v obliki nakopičene lahke frakcije nahajajo v Centru za ravnanje z odpadki Mala Mežakla in okolici.

V zvezi z 9. sklepom, ki ministrstvo poziva k možnosti odkupa embalaže, ministrstvo odgovarja:

Za embalažo velja razširjena odgovornost proizvajalca v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja.
Razširjena odgovornost vključuje zlasti obveznosti, povezane z razvijanjem, izdelavo, proizvodnjo, predelavo, obdelavo, prodajo in uvozom embalaže in zagotavljanje predpisanega ravnanja z odpadno embalažo ter kritje s tem povezanih stroškov.
Zbiranje embalaže je urejeno v okviru izvajanja gospodarske javne službe zbiranja komunalnih odpadkov in sicer v okviru zbiranja odpadne embalaže iz plastike, kovin in sestavljenih materialov, ki se zbira po sistemu od vrat do vrat.
Izvajalec zbiranja mora zbrano embalažo oddati družbam za ravnanje z odpadno embalažo, ki zagotovijo ravnanje v skladu s predpisi, ki urejajo te odpadke.

Zakon o varstvu okolja ne daje pooblastila Vladi za uvedbo kavcij za odpadno embalažo, ampak samo za uvedbo kavcij za embalažo, ki jo potrošniki vrnejo proizvajalcu. Kavcija za izdelek predstavlja ukrep preprečevanja odpadkov (ponovna uporaba izdelkov), kar je prva in najpomembnejša stopnja hierarhije ravnanja z odpadki. Vlada se za določitev kavcij za embalažo ni odločila, ker so kavcije za vračljivo embalažo, ki se večkrat uporabi v embalažnem krogotoku, že določene z Uzancami pri vračanju in prevzemanju vračljive embalaže (Ur.l. RS, št. 12/13). Uzance so na podlagi svojih statutov sprejele trgovinska, gospodarska in turistično gostinska zbornica.

V Sloveniji je že več kot 15 let vzpostavljen sistem ločenega zbiranja odpadne embalaže v zbiralnicah (t.i. ekološki otoki), ki je bil pred nekaj leti nadgrajen s sistemom ločenega zbiranja od vrat do vrat. Z Uredbo o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov (Uradni list RS, št. 33/17 in 60/18) je vzpostavljen minimalni standard za ločeno zbiranje komunalne odpadne embalaže. Izvajalec javne službe po sistemu od vrat do vrat v ločenem zabojniku ali vreči zbira odpadno mešano embalažo, t.j. odpadno embalažo iz plastike, kovin in sestavljenih materialov (kamor sodijo tudi odpadne plastenke in pločevinke) od vseh izvirnih povzročiteljev odpadkov iz gospodinjstev, razen od tistih iz naselij z manj kot 300 prebivalci. V teh naseljih mora biti vzpostavljena najmanj ena zbiralnica z zabojnikom za odpadno mešano embalažo.

Po podatkih SURS (Vir: https://www.stat.si/statweb) je bilo na dan 1. 1. 2018 v Sloveniji 6.035 naselij. 4.990 naselij je imelo manj kot 300 prebivalcev (med njimi je bilo 57 naselij brez prebivalcev). V naseljih z manj kot 300 prebivalci je skupaj prebivalo 23.6 % prebivalcev. To pomeni, da je za več kot tri četrtine prebivalcev zagotovljeno ločeno zbiranje odpadnih plastenk in pločevink po sistemu od vrat do vrat. S tako visoko kvalitetnim javnim sistemom ločenega zbiranja odpadkov se lahko pohvali le malo katera država EU, kar Sloveniji priznava tudi Evropska komisija.

Uvedba kavcij po vzoru Hrvaške bi nedvomno predstavljala določena administrativna in finančna bremena za proizvajalce, uvoznike in pridobitelje tovrstnih izdelkov (posebno označevanje izdelkov), še posebej za mala in srednja podjetja, ter za trgovce, ki bi morali v ali poleg prodajaln zagotoviti ustrezen prostor za skladiščenje vrnjenih odpadnih plastenk in pločevink, in v teh prostorih izvajati higienske, protipožarne in druge ukrepe.

Ministrstvo pripravlja predlog novega Zakona o varstvu okolja, med njegovo pripravo pa bomo k predlaganju možnih rešitev vključili kar najbolj širok nabor deležnikov. Ponovno bomo preučili vse možne rešitve za zbiranje in predelavo odpadne embalaže, tudi uvedbo kavcij, in se na podlagi tega odločili za najboljši možen sistem za Slovenijo.

S spoštovanjem,

Pripravil:
Matej Kovačič
sekretar

mag. Tanja Bolte
generalna direktorica

mag. Jana Miklavčič
vodja Sektorja za odpadke

Poslati na elektronski naslov: obcina.jesenice@jesenice.si